

Hoofdredacteur

Peter Backx – peter.backx@actuamedica.be

Adjunct-hoofdredacteur

Veerle Caerels – veerle.caerels@actuamedica.be

Eindredactie

Wouter Colson, Karolien Van de Velde

Redactie

Pierre-Alain Belpaire, Nathalie Degand,
Nicolas de Pape, Piet Desmet,
Manuel Di Pietrantonio, Johanne Mathy, Tijs
Ruysschaert, Kari Van Hoorick,
Eef Verbeke, Ludwig Verduyn

☎ 02-702.70.82, ak@actuamedica.be

Vaste medewerkers

Dr. Jean Andris, Peter Anthonissen, Gert Bakelants, Katia Belloy,
Claude Biéva, Erik Brusten, Michelle Cooreman, Johan Copermans,
Patrick De Neve, Désirée De Poot, Tom Eelen, Stefan Eraly, Thierry
Goorden, Jasper Jansens, Geerdt Magiels, Peter Raeymaekers,
Bernard Roisin, Dr. Jean-Luc Schouvelier, Dr. Jean-Marie Segers,
Apr. Heidi Van de Keere, Dr. Guy Verhulst

Art director & hoofd van de productie

Viviane Claes – viviane.claes@actuamedica.be

Vormgeving

Philippe Ossemann, Ivan Petrovic, Antonio Zamora

Druk

Roularta Printing

Zoekertjes

Guido Marit
guido.marit@actuamedica.be

Personeelsadvertenties

Emily Deglas – emily.deglas@actuamedica.be
☎ 02-702.70.33

Jaarabonnement

Prijs: 120 euro – ☎ 078-35.33.13
Adreswijzigingen: ENKEL per e-mail naar
circulation@actuamedica.be

De artikels, foto's, tekeningen en andere illustraties, opgenomen in het redactionele gedeelte van "Artsenkrant", bevatten geen publiciteit. Bedrijven en producten worden enkel ter inlichting vermeld. Alleen de auteurs/adverteerders zijn verantwoordelijk voor de artikels, foto's, illustraties, ideeën en de advertenties die in "Artsenkrant" verschijnen. Alle rechten van vertaling, overname en reproductie - op welke wijze dan ook - zijn voorbehouden voor alle landen. Pagina's met een gekleurde achtergrond vallen buiten de verantwoordelijkheid van de redactie.

Commerciële afdeling

Product manager

Virginie Meysmans – virginie.meymans@actuamedica.be

Account managers

Griet Berckmans, Philip Bergé, Caroline Louis, Elke Van Rode

Front Office Manager

Emily Deglas – emily.deglas@actuamedica.be – ☎ 02-702.70.33

Artsenkrant is een uitgave van

actu&medica

Medisch directeur

Dr. Christian Cottriau

Directeur van de redactie

Peter Backx

Afgevaardigd bestuurder en verantwoordelijke uitgever

Ben Houdmont – Raketstraat 50 – 1130 Brussel

Specialistenkrant

Hoofdredacteur

France Dammé – france.damme@actuamedica.be

www.artsenkrant.com

Content manager

Jorgen Vanderdood – jorgen.vanderdood@actuamedica.be

Aangesloten bij de Unie Van Uitgevers van de Periodieke Pers en Intekenaar

Cosyns geeft euthanasie niet aan

Onduidelijkheid over aangifteplicht

Provocatie, zo noemt Prof. Herman Nys de uitspraak die dokter Marc Cosyns vorige week deed tijdens een hoorzitting in de Senaat. Die laatste vertelde doodleuk al sinds 2011 geen enkel geval van euthanasie meer te hebben aangegeven, iets wat nochtans als verplichting staat ingeschreven in de euthanasiewet.

Vorige week woensdag vonden hoorzittingen plaats in de verenigde commissies Justitie en Sociale Zaken van de Senaat over de mogelijke uitbreiding van de euthanasiewet tot dementerenden en personen met een neurologische aandoening. Een van de sprekers was Marc Cosyns, huisarts en professor medische ethiek en palliatieve zorg aan de universiteit van Gent. Die pleitte er – opnieuw – voor om de euthanasiewet en de wet palliatieve zorg af te schaffen en in te schrijven in de patiëntenrechtenwet (zie kader). In de marge liet hij ook weten sinds 2011 geen enkel geval van euthanasie meer te hebben aangegeven bij de Federale Controle- en Evaluatiecommissie. Terwijl de wet dat wel degelijk voorschrijft...

'Papieren moord'

Kan die uitspraak dokter Cosyns zuur opbreken? Hoogst waarschijn-

▲ Professor Herman Nys is voorstander van een administratieve boete voor artsen die euthanasie niet aangeven.

lijk niet, denkt **Herman Nys**, professor medisch recht (KU Leuven) en directeur van het Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht. Want hoewel aangifte bij de Commissie verplicht is volgens de wet, is het juridisch allerminst zeker dat niet-registratie strafbaar is⁽¹⁾. "Er bestaan twee tegengestelde opvattingen. Eerst is er artikel 3 van de wet dat voorschrijft dat een arts die euthanasie toepast, géén misdrijf pleegt als hij alle wettelijke voorwaarden – waaronder de verplichting tot aangifte – respecteert. Geeft hij het formulier niet door aan de bevoegde commissie, dan is hij in principe schuldig aan moord en zou hij vervolgd kunnen worden. Het gaat dan om een moord door niet-aangifte, een 'papiermoord' als het ware."

"Artikel 5 daarentegen legt de verplichting om aangifte te doen niet op aan de arts die euthanasie toepast, maar aan de arts die euthanasie heeft toegepast.

Euthanasie: patiëntenrecht of niet?

Tijdens de hoorzittingen in de Senaat stelde Marc Cosyns onder meer voor om de euthanasiewet en de wet op palliatieve zorg te schrappen en de principes in te schrijven in de patiëntenrechtenwet. De kritiek van Prof. Herman Nys als zou dat idee "onzinnig" zijn, wijst hij van de hand.

"Euthanasie en patiëntenrechten zijn juridische termen die je absoluut niet door elkaar mag halen. Het voorstel om de euthanasiewet te schrappen en in te voegen in de wet op de patiëntenrechten is dan ook onzinnig", vindt professor Herman Nys. "Patiëntenrechten zijn heuse rechten, zaken die mensen mogen eisen van hun arts. Om euthanasie daarentegen kunnen ze enkel vragen, zoiets valt niet 'af te dwingen' van een dokter."

Nys vergelijkt het uitvoeren van euthanasie ook met het afbreken van een zwangerschap. "Het zijn allebei vormen van medisch handelen waarvoor een aparte wettelijke toelating werd gemaakt. Zulke handelingen kan en mag je niet op dezelfde hoogte plaatsen als andere medische ingrepen die hun wettelijke toelating vinden in de wet op de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen."

Praktijkervaring

"Artsen dwingen tot het uitvoeren van euthanasie is niet mijn bedoeling", reageert dr. Marc Cosyns. "Maar ik ben wel van oordeel dat, als een arts een euthanasieverzoek weigert omwille van niet-medische redenen, de sociale dienst van zijn instelling verplicht moet worden om de patiënt of de eventuele vertrouwenspersoon in te lichten welke dokter – binnen of buiten de instelling – wél aan het verzoek tegemoet zal komen."

"Juridisch gezien zijn patiëntenrechten en euthanasie misschien twee compleet verschillende begrippen, maar mijn jarenlange ervaring in de praktijk zegt iets anders", gaat de huisarts uit Gent verder. "Voor patiënten is de beslissing om hun leven te laten beëindigen van tel, niet zozeer de manier waarop dat gebeurt. Die 'juridische kloof' tussen euthanasie en andere levensbeëindigingen waar professor Nys het over heeft, ervaren zij helemaal niet en zorgt enkel voor verwarring."

'Historisch gegroeid'

Daarom moet de uitvoering van euthanasie gelijkgesteld worden aan andere levensbeëindigende handelingen vindt dokter Cosyns. "Als een arts nu eutha-

nasie toepast, gebeurt dat steeds in het juridische kader van 'moord'. Telkens opnieuw moet hij zich daarvan vrijpleiten. Als het bijvoorbeeld over palliatieve sedatie gaat, moet hij niets aangeven. Terwijl het verschil voor de patiënt soms slechts enkele uren is."

"Volgens mij beslaat deze juridische opdeling trouwens geen essentieel onderscheid, maar is ze het resultaat van het feit dat de wet op euthanasie gestemd werd vóór de wet op de patiëntenrechten. Het is hoog tijd om beide wetten samen te herbejken en om euthanasie te integreren in de wet op de patiëntenrechten. Dat zal alles eenvoudiger en duidelijker maken voor de patiënt én voor de arts."

Agenda Senaat

Tot nog toe vonden twee zittingen plaats over de uitbreiding tot minderjarigen en één over de uitbreiding tot dementerenden en patiënten met een neurodegeneratieve aandoening. Over dat laatste vindt straks nog een hoorzitting plaats, waarna er nog twee volgen over de juridische aspecten van een uitbreiding van de wet. De voorlopig laatste zitting staat gepland op 15 mei, waarna er overgegaan kan worden naar het wetgevende werk.

T.R.